

Könyvtári Hírlevél

*A Borsod-Abaúj-Zemplén
megyei könyvtárak tájékoztatója*

V. évf. 1. szám

2007. március

Témánk: a kistelepülések könyvtári ellátása

Ha az elmúlt időszak szakmai sajtóját áttekintjük, a sokféle téma között szembetűnő, hogy kiemelt figyelem övezi az aprófalvas térségek könyvtári ellátását. A kérdés immár több évtizede napirenden van, mind a szakmát, mind az érintetteket folyamatosan foglalkoztatja.

Méltán, hisz a vidéken, községekben, kicsi falvakban élők egyre nehezedő, sokszorosan hátrányos helyzetét a könyvtárak leépülése, hiánya is súlyosbította.

A kiutat keresve egyértelművé vált, hogy a nehéz helyzetbe került térségek önerőből aligha képesek a nehézségekből kilábalni, s együttműködés nélkül nem lehet színvonalas szolgáltatást, az információkhoz és dokumentumokhoz való hozzáférést biztosítani minden településen.

A közelmúltban meghatározó fordulat következett be: a diagnosztizáló helyzetfelmérések, ténymegállapító vizsgálatok után a többcélú kistérségi társulások keretében igényelhető támogatási rendszer segítségével lehetőség nyílt a könyvtári szolgáltatás biztosítására azokon a településeken is, amelyek eddig kénytelenek voltak nélkülözni az ellátást.

A megvalósítás formája, mértéke, mélysége változó, igazodik a rendelkezésre álló forrásokhoz, és a helyi lehetőségekhez, szükségletekhez. Ugyanakkor már most látható, hogy ahol átgondolt tervezéssel, megfelelő párbeszéddel, a sajátos igényeket is érvényre juttató munkával fogtak a közös feladat

megvalósításához, kézzelfogható, a települések lakóinak közérzetét pozitívan befolyásoló eredmények születtek.

A vidéki Magyarország jelentős részét érintő, közös elem az, hogy „rég-új”, vagy megújuló szolgáltatással, könyvtári ellátással lettek gazdagabbak az emberek. Olvasnivalót visz számukra a mozgókönyvtár, továbbítja és kiszolgálja információs igényeiket, szolgáltatóhelyek, közösségi terek sora jön létre, amelyeket a korszerű könyvtári szolgáltatásokhoz elengedhetetlen számítástechnikai eszközökkel, új könyvtári berendezésekkel szerelnek fel. Sok helyütt a megújuló közösségi élet szerveződésének színhelyévé válik a könyvtár.

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a megye számos térségében is megindultak a kedvező változások. Bár a kezdeti lépések óta még nem telt el hosszú idő, s alig két évre tekinthetünk vissza, úgy véljük, érdemes megvizsgálni az eddigi történéseket. A belőlük levonható hasznos tanúságok segíthetnek a további építkezésben, a negatívumokból pedig korrekciónak kell következnie.

Tematikus számunkban könyvtárosok, önkormányzati tisztségviselők véleményét kérdeztük meg, és elkészítettük a Megyei Könyvtárnak a témát érintő áttekintését is. Szeretnénk, ha lapszámunkat a szakmabeliek, és a „kívülállóként” érintettek is haszonnal olvasnák.

Gondolatok a kistérségi könyvtári ellátásról

Egy könyvtárszakmai és egy közigazgatási koncepció ritka szerencsés egymásra találásának köszönhetően sikertörténetnek tekinthetjük, hogy a komoly társadalmi probléma megoldására két irányból kidolgozott javaslatok végül is a kistélepülések számára felzárkózási esély megteremtését tették lehetővé!

A könyvtári fejlesztési koncepció

1997-től, a könyvtári törvény megjelenésétől látványos fejlődés tanúi lehettünk a magyar könyvtárügyben. A törvény nyomán rendszerbe szervezett működés, működtetés (ODR, MOKKA) indult meg, jelentős információs infrastruktúra kialakítás, tematikai fejlesztések történtek, tevékenységeinkhez pedig biztos állami támogatás, finanszírozás nyújtott megnyugtató hátteret.

Egy 2003-as helyzetkép rávilágított, hogy a rendszer gyenge pontja a kistélepülési könyvtár. Milyen jelenségek, tények utaltak erre? Az adatok alapján egyértelművé vált, hogy a községi könyvtárak többsége alkalmatlan könyvtári célra, a községi könyvtárak állománygyarapítása minimális, az állomány elavult, a könyvtári forgalmi mutatók szerepek (beiratkozott olvasó, könyvtárhasználat, kölcsönzés), a személyi ellátottság kedvezőtlen. A települési könyvtárak 90 %-a pedig községi könyvtár! A probléma nagyságrendjén el kellett gondolkodni, ha az ország egyharmada kistélepüléseken él, akkor a továbbiakban egyre nőni fog a különbség a jól ellátott és az ellátatlan területek között!

A felismerés a 2003-2007-es könyvtári stratégia kiemelt feladatává tette a megfélemlítés hátrányban lévő kistélepülések könyvtári ellátásának megoldását. A stratégiai munkabizottság kidolgozott egy rendszerelven működő megoldási módot, melyet Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszernek (KSZR) nevezett el.

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (KSZR)

Megálmodói olyan komplex programnak szánták, amely néhány év alatt észrevehető fejlődést eredményez. Célja, hogy a kistélepülésen élők igényüknek megfelelően, közvetve vagy közvetlenül hozzáférjenek a hatékony és minőségi könyvtári szolgáltatásokhoz. Ennek érdekében az infrastruktúra, a szolgáltatások és a könyvtári személyzet finanszírozási forrásainak bővítését és összpontosítását szorgalmazták.

A koncepcióban javasolt ellátási formák: önálló könyvtár fenntartása, könyvtári szolgáltató helyek biztosítása, könyvtári szolgáltatást fogadó egyéb helyszínek kialakítása, könyvtárbusz, mozgókönyvtári ellátás. A rendszerben a szolgáltató könyvtárak szerepét a megyei és az arra alkalmas városi könyvtárak tölthetik be, a szolgáltatást fogadók vagy megrendelők pedig a kistélepülések. A lakosság a szolgáltatásokat (alap- és egyéb könyvtári szolgáltatás, mozgókönyvtári ellátás) a szolgáltató és a szolgáltatást fogadó által megkötött szerződés alapján veheti igénybe. A rendszer tehát csak több forrásra építve működtethető!

A közigazgatás átszervezése, kistérségek létrejötte

A könyvtári koncepcióval szinte egyidejűleg megjelent a kistérségek megállapításáról, lehatárolásáról és megváltoztatásának rendjéről szóló kormányrendelet (244/2003.(XII.18)). Ennek értelmében a közszolgáltatások hatékonyabb szervezésére és fejlesztésére, színvonalának javítására akkor lehetett támogatásért pályázni, ha az önkormányzatok létrehozták a többcélú kistérségi társulást. Ezeknek a támogatandó közszolgáltatásoknak a körébe sikerült a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának felvételni a nyilvános könyvtári feladatok magasabb színvonalú ellátását is. A kormányrendeletből végül meg-

született a 2004. évi CVII. törvény a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról, majd ezt követően a 2004. évi CXXXV. törvény 2005-re már központosított előirányzatként tartalmazott támogatást a többcélú kistérségi társulások számára.

A fentebb kifejtett könyvtárszakmai koncepció tehát a közigazgatási változás révén szilárd anyagi bázisra támaszkodva bontakozhatott ki.

A megvalósítás eredményei és problémái

A helyi igényeknek, sajátosságoknak megfelelően egymástól eltérő könyvtári ellátási formák kialakítása kezdődött meg. Az első szakmai eredmények igazán a 2006. év összegezése nyomán lesznek majd jól láthatóak. Az eddig eltelt időszak tapasztalatai alapján a problémák típusai jól körvonalazhatók: főként szemléletbeli és szervezésbeli nehézségek merültek fel. Ilyenek például a „kistérségi eszme” általános kérdései, az önkormányzatok meggyőzőhetősége, hogy a könyvtári ellátást vegyék fel a vállalatok közé, az igazi partnerszintű együttműködés kialakítása, az egymásra utaltság, az érdekazonosság felismerése és tudatosítása a társuló települések között, az önálló, saját könyvtárhoz való ragaszkodás a települések részéről.

A szemléletbeli nehézségekkel a legnehezebb megküzdeni. Az Európai Unió területfejlesztési stratégiája megfogalmazza a partnerkapcsolat megújulásának alapvető feltételeit, próbáljuk meg ezekhez mérten értelmezni a nálunk felmerült problémákat:

A célok közös jellegének megfelelő szintű tudatosulása: bár a könyvtári stratégia, a NFT, a KSZR stb. megfogalmazza az általános célokat, de a konkrét közös célokat az adott helyeken, az adott érdekek figyelembe vételével, a szakmai előírások betartása mellett minden kistérségnek magának kell megfogalmaznia.

Az egymás közötti versengést felváltó kooperáció: mivel történetileg az „egyedi kijárás” sikerességének keretei között szocializálódtunk mind intézményi, mind munkatársi szinten, a kooperáció nem erős oldalunk! Megszoktuk, hogy az tudott sikeres lenni, aki kapcsolatai, ügyessége révén valamilyen előnyt tudott biztosítani intézményének, adott esetben akár a többiek rovására. Az európai követelményeknek való megfelelés jegyében csak ezen a magatartáson túllépve tudjuk megvalósítani az együttműködés új formáit, a konzorcium, a partnerkapcsolat, a közös érdekérvényesítés lehetőségeit.

Az együttműködés megfelelő szervezeti - adminisztrációs hátterének megteremtése: ezzel kapcsolatban sok szempontot, feltételt, követelményt említhetünk, melyek még csak kialakulóban vannak. Pl. stabil anyagi források, melyek kiszámíthatóvá, nyugodtan vállalhatóvá teszik az ellátási tevékenységet; a fenntarthatóság és a folyamatos fejlesztés perspektívája; a pályázatok átláthatósága, hozzáférhetősége, ellenőrzése; a jogi szabályozás biztos támasza, a társulási tulajdonviszonyok tisztázása, átláthatósága, a „trükközés” kiküszöbölhetősége; az öngazgatás erősödése.

A jövő útja minden kétséget kizáróan a rendszerelvű működésben, az anyagi és szellemi kapacitás összefogásában rejlik. A kistérségi könyvtári szolgáltatások tekintetében mindannyian egy közös tanulási folyamat részesei vagyunk, melynek célja nem más, mint a lakosság igényeinek és szükségleteinek lehetséges legmagasabb szintű kielégítése, ezáltal az esélyek növelése, a térségi öngazgatás és érdekérvényesítő képesség erősítése.

A Könyvtári Intézet a maga eszközeivel és lehetőségeivel igyekszik elősegíteni a sikeres megvalósulást: a szakfelügyeleti tapasztalatok, a működési adatok statisztikai összegyűjtésével és elemzésével, könyvtári együttműködési modellek kidolgozásával, a szolgáltatást vállaló és nyújtó könyvtárak belső struktúrájának modellezésével, az új munkafolyamatok és tevékenységi körök le-

írásával és elemzésével, a könyvtárosi ismeretanyag és kompetencia szükséges változásainak megfogalmazásával, munkakörök újrafogalmazásával, normák kidolgozásával.

Dr. Bartos Éva
a Könyvtári Intézet igazgatója

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (KSZR)

Tájékoztató a kistélepülések könyvtári ellátásáról
című kiadványról

A fenti címmel jelent meg az Oktatási és Kulturális Minisztérium megbízásából a Könyvtári Intézet kiadványa, a Könyvtári Rendszer Stratégiai fejlesztése c. sorozat harmadik darabja.

A sorozatszerkesztő dr. Skaliczki Judit, az Oktatási és Kulturális Minisztérium Közgyűjteményi Főosztályának főosztályvezető-helyettese, bevezetőjében hangsúlyozza: a könyvtárügy stratégiai prioritásai között kiemelt helyet foglal el a falvak, kistélepülések ellátásának megoldása, amely nem egyszerűen csak „könyvtárügy”, hanem egyúttal a vidéken élők általános kulturálódási esélyeit is hathatósan növeli, így fontos társadalmi közügy is.

A KSZR lehetőség arra, hogy „ne szakadjon szét az ország információban szegényekre és gazdagokra”. Annak, aki szeretne világos képet kapni arról, hogyan alakult a kistélepülések könyvtári helyzete az elmúlt több, mint egy évtized során és mi a helyzet napjainkban, pontos, egzakt adatokkal szolgál a kiadvány. Áttekinti a legfontosabb, legjellemzőbb mutatókat (pl. a községek lakónépességi megoszlását, a könyvtárak, szolgáltatóhelyek nagyságát, állománygyarapítási és könyvtár-

használati mutatóit, a községi könyvtárak személyi ellátottságát stb.).

Az elemzés egy 2003-ban végzett országos felmérés adatait dolgozza fel, és levonja a tanúságot: „a jelenlegi helyzet a községek és kistélepülések túlnyomó többségében katasztrofális.”

Ezt mintegy pozitív válaszként, a megoldás mikéntjét bemutató a KSZR koncepció követi a célok meghatározásától a működés infrastruktúrájának, működési forrásainak stb. bemutatásán át a koncepció megvalósulásának várható eredményéig.

Fontos része a kiadványnak a példamutató gyakorlatok bemutatása, amely a nagykanizsai, encsi, sárospataki kistérségekből, valamint Heves, Vas és Baranya megyékből hoz pozitív példákat.

A kiadvány a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár közvetítésével Borsod-Abaúj-Zemplén megye minden könyvtárába eljutott. Hozzáférhető, hasznosítható minden könyvtáros számára. De nem csak nekik ajánljuk. Felhívjuk rá az önkormányzati vezetők, a kistérségi társulások munkatársainak figyelmét is, mindazokét, akiknek szívügye a településükön élők könyvtári ellátásának a sorsa.

Könyvtári ellátás B.-A.-Z. megye községeiben

A könyvtári ellátás fejlesztése, a megye könyvtárainak hatékony együttműködése nélkülözhetetlen eleme az információs társadalom építésének. Hozzájárul a települések harmonikus működéséhez, az ott élő emberek sokoldalú fejlődéséhez, identitásának, versenyképességének megőrzéséhez, az elmaradott térségekben a felzárkózáshoz, az esélyegyenlőség kialakításához. A könyvtári ellátás minél jobb határfokú megvalósulása érdekében a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár az

elmúlt években kezdeményezte, szorgalmazta azt, hogy a megalakuló többcélú kistérségi társulások a 65/2004. (IV.15.) Korm. rendelet értelmében a közös feladataik közé felvegyék a mozgókönyvtári ellátást is. A személyes találkozások, írásbeli tájékoztatók megküldése, a kistérségek önkormányzati képviselőinek ill. könyvtárosainak tartott szakmai tanácskozások következtében is, Borsod-Abaúj-Zemplén megye 15 kistérsége közül 2004-ben négy helyen úgy jött létre a kistérségi társulás, hogy a közösen ellátandó feladatok közé beemelték a könyvtári szolgáltatásokat.

2007-re a megye 11 kistérsége igényelte meg a költségvetési törvényben erre a célra biztosított normatívát. Összesen tehát négy kistérség az, amely még nem választotta a könyvtári ellátásban is a partnerségre alapozott együttműködések mindenki számára előnyt nyújtó, korszerű és gazdaságos formáit.

A legfontosabb eredmények abban mutatkoznak, hogy jelentős fejlesztésekre kerülhetett sor, és fokozatosan sikerült felszámolni a megye könyvtári ellátás szempontjából „fehér foltja”-inak meghatározó hányadát.

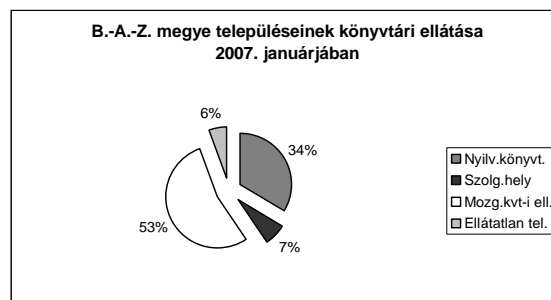
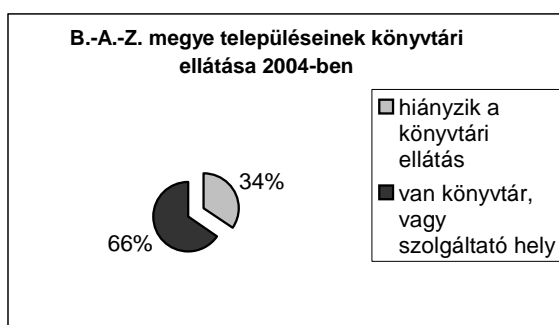
2004-ben még 357 települése közül az önkormányzat csak 235 településen működtetett önálló könyvtárat vagy szolgáltató helyet, és 122 községben teljességgel hiányzott a könyvtári ellátás.

2007-re a 123 település 75 %-ában született megnyugtató megoldás a könyvtári ellátás biztosítására, 92 eddig ellátatlan település önkormányzata élt a könyvtári szolgáltatások megrendelésének törvényi lehetőségével. A megye kistérségeinek meghatározó hányadában napjainkra 100 %-os a könyvtári ellátás, így pl. az Abaúj-hegyközi, Bodrogközi, Encsi, Ózdi, Sárospataki, Sátoraljaújhelyi kistérségekben. A feladatot csak az elmúlt évben vállaló, vagy az idei évtől tervező sátoraljaújhelyi és szerencsi kistérségekben is teljessé válhat a könyvtári ellátás.

Összességében a megye 15 kistérségének 357 települése közül

- 120 helyen a könyvtárak nyilvános jegyzékén szereplő, önálló intézmény,
- 217 helyen pedig könyvtári szolgáltató hely működik.

A 217 szolgáltató hely közül 192 település önkormányzata szolgáltatások megrendelésével teljesíti könyvtárellátási kötelezettségét. A megye települései közül csak 20 maradt, ahol helyben hiányoznak a könyvtári szolgáltatások. A 192 település 15 szolgáltató könyvtárral kötött szerződést, amelyek közül 13 városi, 2 pedig községi könyvtár.

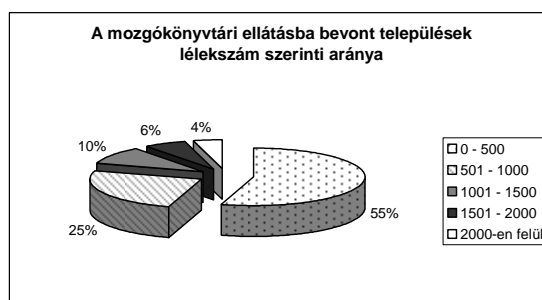

A megye kistérségeinek legfontosabb könyvtári adatai:

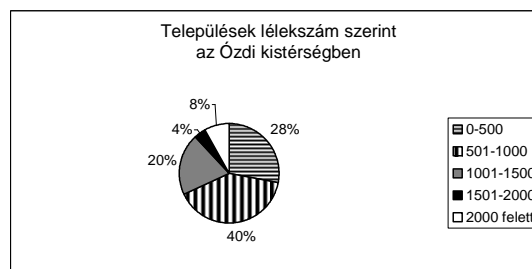
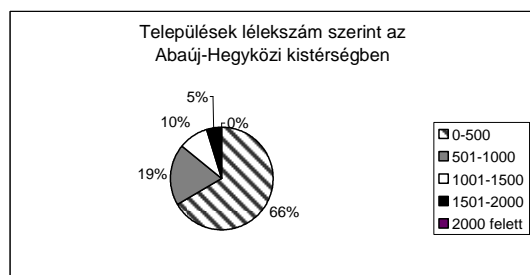
Kistérség (a közös feladatváll. kezdő éve)	Szolgáltató könyvtár(ak)	Mozgókv-t- ellátásba bevont települések száma	Nyilvános könyvtárral rend. települések száma	Szolg. helyek száma	Hiányzik a könyvtári ellátás (települések száma)
Abaúj-Hegyközi (2006)	Abaújszántó, Gönc	21	3	0	0
Bodrogközi (2006)	Cigánd	16	1	0	0
Edelényi (2004)	Szendrő	26	13	4	3
Encsi (2004)	Encs	30	5	0	0
Kazincbarcikai (2007)	Kazincbarcika	14	15	1	3
Mezőcsáti		0	5	3	1
Mezőkövesdi (2006)	Mezőkövesd	9	11	0	1
Miskolci		0	28	8	4
Ózdi (2004)	Ózd	21	8	0	0
Sárospataki (2004)	Sárospatak	15	1	0	0
Sátoraljaújhelyi (2006)	Sátoraljaújhely, Pálháza	13	6	0	0
Szerencsi (2007)	Szerencs	7	11	0	0
Szikszói (2006)	Szikszó, Halmaj, Homrogd	20	3	0	0
Tiszaújvárosi		0	4	6	6
Tokaji		0	6	3	2
Összesen:	15 könyvtár	192	120	25	20

Az ellátásba bevont települések lélekszám szerinti megoszlása:

Lakosság	Települések száma
0 – 500	105
501-1000	48
1001-1500	19
1501-2000	12
2000-en felüli	8

Az egyes kistérségekben természetesen az átlagostól eltérőek az arányok, pl. az Abaúj-Hegyközi ennél lényegesen rosszabb, hasonló nagyságrendű településszámmal Ózd kedvezőbb.

Az egész megyét jellemző viszonylagos városhiány (24), és az aprótelepülések igen magas számaránya – 61 % az 1000 lakoson aluli települések száma – alapvetően meghatározzák 15 kistérségének lehetőségeit. Kistérségenként változóan ugyan, de az országos átlagot meghaladja a megyében a munkanélküliség aránya, a keresetek pedig szélsőségesen alacsony összegekkel jellemezhetők.

Könyvtári ellátás szempontjából a kistérség gazdasági, demográfiai helyzete, a kulturális ágazat megmaradt intézményrendszere, az intézmények – ezen belül különösen a **szolgáltatást vállaló könyvtárak** – személyi, tárgyi, technikai feltételei meghatározóak. A tizenegy kistérségben a közösen vállalt mozgókönyvtári feladat teljesítése, a szolgáltatások palettája, minősége, a szolgáltatások fogadásának feltételei, ennek megfelelően nem egyformán alakultak. Bár a könyvtári ellátást közösen vállaló kistérségekben szinte egyetlen település sem maradt könyvtári szolgáltatás nélkül, az ellátás megfelelő hatékonyságú, szakszerű és minőségi megvalósítása még várat magára. Éppen ezért a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár területellátási munkája során kiemelt figyelmet fordít a kistérségekben a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerben megfogalmazott koncepció megvalósulására, a fejlesztési és normatív támogatások szakszerű felhasználására. Nem csekély az összeg, amelyhez 2004 és 2006 között a kistérségek ezen a címen juthattak; megközelíti a 400 M Ft-ot.

Szolgáltató könyvtárak

Megyénkben sok esetben úgy kellene szolgáltató feladatokat ellátnia egy-egy kistérség városi, községi könyvtárának, hogy saját, városi/községi tevékenységében is csak a minimális alapszolgáltatásokra képes.

A kistérségi szolgáltatást felvállaló, az elmúlt években várossá lett települések könyvtárai vannak a legnehezebb helyzetben. Valamennyien a mai napig gyakorlatilag szakfeladaton működő, egyszemélyes könyvtárak. Nem rendelkeznek integrált könyvtári rendszerrel,

több helyen a könyvtárosnak nincsen szakmai felsőfokú végzettsége. Komoly feladatot jelent ezekben a könyvtárakban a városi szolgáltatások biztosítása is, ehhez társult a kistérségi szolgáltató feladat.

A Megyei Könyvtár, a legnehezebb helyzetben lévő Abaúj-Hegyközi kistérségben, a többcélú kistérségi társulás egyetértésével, megállapodást készített elő a városi könyvtárakkal – Abaújszántó és Gönc - szolgáltatás-megosztási szerződés aláírására.

A két községi könyvtárban a fentiekhez hasonló a helyzet, Homrodon főfoglalkozású könyvtáros sincsen. Halmaj a '90-es évek előtt, évtizedekig látott el körzeti könyvtári feladatot, így megvan arra a remény, hogy megújult, korszerű tartalommal tudnak ismét szolgáltatási szerződéseket kötni.

Az Ózdi, a Sárospataki, Edelényi és az Encsi kistérségekben 2004-től, más-más formában, de jól működik a szolgáltatás. A Mezőkövesdi kistérség 2006-ban kezdte, a Kazincbarcikai és a Szerencsi pedig az idei évtől indítja a mozgókönyvtári ellátást, így innen még csak egy-két tapasztalattal rendelkezik a Megyei Könyvtár. Szerencsés változás az is, hogy a sátoraljaújhelyi Városi Könyvtár is belépett a szolgáltató könyvtárak sorába.

Az ózdi Városi Könyvtár 2005-ben csatlakozott a Megyei Könyvtár informatikai fejlesztéséhez. A kistérség három városában végrehajtott jelentős információtechnológiai fejlesztéssel, a Megyei Könyvtár Corvina rendszeréhez való csatlakozással korszerű, a távolságok és hátrányok áthidalására képes szolgáltatási rendszer kialakítására nyílt lehetőség. Megítélésünk szerint a Corvina rendszer további, közös használatában még komoly tartalékok vannak.

Összességében a szolgáltatást vállaló könyvtárakban a következő évek kiemelt feladata a személyi, tárgyi, technikai feltételek megteremtése, a szakember-ellátottság biztosítása; az informatikai háttér megteremtése, a kistérség igényeit is kielégítő, elektronikusan hozzáférhető állomány és az erre épülő, gazdag szolgáltatások kínálata.

Javasoljuk valamennyi szolgáltatást nyújtó könyvtárban:

rendelkezzenek:

- a többcélú kistérségi társulással kötött, az adott évre szóló, a közösen vállalt mozgókönyvtári ellátás teljesítésére vonatkozó, érvényes szolgáltatási szerződéssel,
- a mozgókönyvtári szolgáltatás ellátására kötött, érvényes szerződéssel a megrendelő települések önkormányzataival,
- a szolgáltató feladathoz költségvetéssel, annak pontos elosztásával, ütemezésével

vállalják:

- a dokumentum- és információszolgáltatást,
- a rendezvényszervezést,
- az új információs-, kommunikációs ismeretek oktatását a felhasználók számára,
- a folyamatos szakmai segítségnyújtást a szolgáltató helyeken dolgozók számára,
- egyéb szolgáltatásokat igény szerint.

A szolgáltatást fogadó települések

A települési könyvtári ellátás biztosítása a helyi önkormányzatok kötelező feladata, melyet az 1997. évi CXL. törvény 64. §-ának 2. bekezdése értelmében könyvtári szolgáltatások megrendelésével is teljesíthet. A szolgáltatás megrendelhető az erre alkalmas, nyilvános jegyzéken szereplő önálló könyvtártól. A szolgáltató hely zavartalan és kulturált működéséről azonban ilyen esetben is a szolgáltatást fogadó önkormányzat gondoskodik a szükséges tárgyi és személyi feltételek megteremtésével.

A tizenegy kistérség közül kilenc helyen a szolgáltatást megrendelő települések önkormányzatai helyiséget biztosítanak a szolgáltatások fogadására. Azokon a településeken, ahol évek óta szünetelt a könyvtári ellátás, a Közkincs Programon nyert pályázati pénzek is segítettek a közösségi, könyvtári szolgáltatást fogadó terek kialakításában. Ez leginkább az Abaúj-Hegyközi és a Szikszói kistérségeket jellemzi. A nem nyilvános könyvtárak, illetve azok, amelyek a szolgáltatás megrendelésével egyidejűleg kérték levételüket a

jegyzékről, megtartották a régi könyvtári helyiségeiket.

A Szendrői kistérségben a könyvtári szolgáltatásokat erre a célra kialakított mikrobusz közvetíti, az Encsi kistérségben a vegyes megoldásra van példa, itt mikrobuszos állomások és letéti helyek együttesen jelentik a mozgókönyvtári ellátást.

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer koncepciója szerint az 1000 fő alatti, aprófalvas települések számára ajánlott a bibliobuszos megoldás. A mikrobusz - egy-két kivételtől eltekintve - az Encsi és a Szendrői kistérségekben aprófalvakat lát el, ahol a lakosság lélekszáma az 500 főt sem éri el.

„Szolgáltató-helyi” feladatok:

- *Könyvtári szolgáltató hely:*
 - olyan helyiség, amely mindenki által használható és megközelíthető,
 - ahol a könyvtári állomány megfelelően elhelyezhető, a könyvtári eszközök biztonsága megoldható,
 - gondoskodni kell a rendszeres, a felhasználók többsége számára megfelelő időpontban történő nyitva tartásáról, ez legalább heti 6-8 óra,
 - gondoskodni kell az ehhez szükséges személyi feltételekről,
 - *javasoljuk, hogy a könyvtári szolgáltató hely kialakításakor - alapterület, nyitva tartási nap(ok) - a helyi igényeket vegyék figyelembe,*
 - segítse a könyvtár megtalálását településen belül eligazító tábla, valamint az épület homlokzatán jól látható felirat,
 - a helyiség jó természetes és mesterséges megvilágítással rendelkezzen,
 - lehetőség szerint a könyvtárat használók számára mellékhelyiség is tartozzon a szolgáltató helyhez.
- Könyvtári célra alkalmas bútorzat beszerzése szükséges a könyvtári állomány áttekinthető elhelyezéséhez, a helyben használat biztosításához, (tároló-polcok, székek, fotelek, asztalok stb.) helyi igény szerint.

- A szolgáltató hely számára széles sávú Internet elérés, valamint a megrendelt szolgáltatások (dokumentum és információ szolgáltatás, rendezvények stb.) fogadásához alkalmas informatikai infrastruktúrát kell biztosítani (Internet elérés, vagy/és telefon, vagy/és telefax a gyorsabb kommunikáció elősegítésére).
- Javasolt a kistérségben a szolgáltató helyek nyitvatartási idejének összehangolása a leghatékonyabb együttműködés érdekében (pl. a dokumentumok szállítása).
- Informatikai háttér biztosítása (számítógép, nyomtató, szkennel).

Az önkormányzat feladata a helyiség és a rezsiköltségek biztosítása. A további feltételek teljesítéséhez a többcélú kistérségi társulás által megigényelt normatíva felhasználható.

Mikro(biblio)buszos szolgáltatás esetén

- adjon rendszeres tájékoztatást az önkormányzat és a könyvtáros a busz „menetrendjéről”,
- biztosítsa az alkalmas „megállót” (hely, fedettség, ülőhely a várakozáshoz stb.),
- adjon lehetőséget a dokumentum, esetleg információigények összegyűjtésére és továbbítására a busz érkezése közben is.

A kapcsolattartás a többcélú kistérségi társulások képviselőivel kiemelten fontos feladata a Megyei Könyvtárnak és a szolgáltató könyvtáraknak egyaránt. Javaslatokat kell tenni a normatíva leghatékonyabb felhasználására, szorgalmazni kell a hosszú- és rövidtávú könyvtárellátási tervek megfogalmazását, az ennek megfelelő, pontos költségvetések elkészítését.

A mozgókönyvtári ellátással kapcsolatos legfontosabb jogszabályok:

- 2006. évi CXXVII. törvény a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről
- 2005. évi CLIII. törvény a Magyar Köztársaság 2006. évi költségvetéséről
- 2004. évi CVII. törvény a többcélú kistérségi társulásokról

- 2003. évi CXVI. törvény (5. sz. mell. a kistérségi fejlesztésekről)
- 1997. évi CXXXV. törvény az önkormányzatok társulásáról
- 318/2005. (XII. 26.) Korm. rend. az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rend. módosításáról
- 252/2005. (XI.24.) Korm. rend. a többcélú kistérségi társulások közösségi busz beszerzésének 2005. évi támogatásáról
- 36/2005. (III.1.) Korm. rend. a 2005. évi ösztönző és modellkísérletek támogatásáról
- 5/2005. (I.19.) Korm. rend. a 2005. évi működési, normatív támogatásokról
- 65/2004. (IV.15.) Korm. rend. – megjelenik a könyvtári ellátás fogalma a közösen vállalható feladatok között, fejlesztési támogatásokban részesülhetnek a könyvtárak
- 244/2003. (XII. 18.) Korm. rend. a kistérségek megállapításáról, lehatárolásáról és megváltoztatásának rendjéről
- 17/2005. (IV. 5.) BM-PM együttes rend. a többcélú kistérségi társulások által ellátott egyes közszolgáltatások 2005. évi normatív működési támogatásáról

Megkérdeztük – válaszoltak

Könyvtárosok, önkormányzati vezetők
a kistérségi könyvtári ellátásról

Liptákné Spisák Beáta igazgató, Szendrő

Az Edelényi Kistérség Többcélú Társulását 2004-ben hozták létre 46 település részvételével. A közösen ellátandó feladatok között szerepel a közoktatás, orvosi ellátás, gyermekjóléti szolgálat, stb. és a mozgókönyvtári feladatok ellátása is. A Társulás és Szendrő Város Önkormányzata között létrejött, 2005. január 1-jétől érvényes szerződés alapján

mozgókönyvtári ellátásban részesülnek azok a Bódva-völgyi kistelepülések, amelyek nem rendelkeznek nyilvános könyvtárak jegyzékében szereplő könyvtárral, és igényt tartanak az ellátásra.

Az új szolgáltatás kialakításáról és a tapasztalatokról - a szolgáltató szendrői Közművelődési Központ és Könyvtár vezetőjét kérdeztük.

Ezeknek az apró, kis lélekszámú falvaknak vagy soha nem volt saját könyvtáruk, vagy ha létezett is egy-egy szekrényre való állomány, már az is régen elavult, használhatatlan könyvekből állt. Egy-egy ilyen – nem csak könyvtári ellátottság szempontjából – hátrányos helyzetűnek nevezhető kis falunak a mozgókönyvtár megjelenése jelentheti azt a kapcsolódási pontot, aminek segítségével az ott élő emberek úgy érezhetik, hogy elszigeteltségük oldódhat. Többé nem lehet akadály a legközelebbi város távolsága, a ritkán közlekedő autóbuszjárat, mert a mozgókönyvtár minden 2. héten, ugyanabban az időpontban megbízhatóan megjelenik mindenhol, a legkisebb lélekszámú falutól, Tornakápolnától kezdve, ahol mindössze 19-en élnek, az 584 lelket számláló Tornanádaskáig. Ezáltal 8.800 lakos részesül a mozgókönyvtár jóvoltából állandó könyvtári ellátásban.

Mielőtt első útjára indulhatott volna a mozgókönyvtár, gondosan előkészítettük az újszerű szolgáltatást. Ki kellett jelölni minden településen egy olyan megállóhelyet, amely könnyen megközelíthető, a jármű is kényelmesen parkolhat a kölcsönzési időben. Ezeknek a helyeknek a kiválasztásában a települések polgármesterei segítettek a helyi szokásokat figyelembe véve. Általában bolt, orvosi rendelő, általános iskola, polgármesteri hivatal előtt kapott helyet a megálló. Mára összesen 31 település részesül mozgókönyvtári ellátásban.

A mozgókönyvtár indulásakor még nem rendelkezett saját járművel, az első járatok egy

önkormányzati Ford Transit-ban kaptak helyet. Később beindíthattuk a valóban erre a célra kialakított járművet.

A mozgókönyvtár külső megjelenésének tervezésénél arra törekedtünk, hogy felhívja a figyelmet magára, és a szolgáltatásra. A látványterv elkészítésekor a figyelemfelkeltést, az egyértelmű fogalmazásmódot és a leghasznosabb információk feltüntetését tartottuk szem előtt. Az autóra felkerült „díszítő motívum” a megállóhelyeket jelző táblákon is „visszaköszön”.

Gépjárművünket felszereltük a legfontosabb eszközökkel, kiegészítőkkel, és megkötöttük a szükséges biztosításokat. Sokat költöttünk a célnak megfelelő felszerelések megvásárlására, kialakítására. Rögzített polcokat építettünk be az autóba, amelynek tervezése során figyelembe kellett vennünk a jármű belső térért, egyben a maximális helykihasználást is meg kellett valósítani. Kibővítettük a világítótesteket, mobilizálható asztalt és székeket helyeztünk el, valamint számítógépet és nyomtatót. A számítógép nemcsak az olvasószolgálati munkát segíti, hanem hangzó és képi anyagok levetítését is biztosítja; lehetőséget ad a nyomtatásra is.

A mozgókönyvtár a téli hónapokban is kellemes kölcsönzőhelyként tudja fogadni az olvasókat, hiszen fűtésrendszere otthonos meleget tud biztosítani. A műszaki felszereltséghez hozzá tartozik egy áramátalakító berendezés is, amely lehetővé teszi az áramfelvételt, a számítógép használatot.

Ami a mobil könyvtár állományát illeti, az teljes mértékben igazodik az olvasók érdeklődési köréhez, igényeihez, gyakran egyedi kéréseihez. Az állomány nem képez külön gyűjteményt, a Városi Könyvtár állományában kerül leltárba.

Állományunk jelentősen gyarapodott az utóbbi időben, 2005-ben 2.978.000 Ft-ot, 2006-ban 1.081.000 Ft-ot költöttünk dokumentumvásárlásra.

A 2005. év folyamán megkezdtek a településeken szolgáltató helyként biztosított helyiségek rendbetételét, felújítását, korszerűsítését.

A szerződött településeken lévő ellátóhelyek felújítására azért van szükség, hogy ahol lehetőség lesz rá, stabil szolgáltatóhelyeken biztosítsuk az ellátást.

Jelenleg a mozgókönyvtár 2 fő személyzettel: egy gépkocsivezetővel és egy könyvtárossal működik. Az ő álláshelyük kimondottan erre a feladatra jött létre. A járművön dolgozó könyvtáros munkája érdekes, sokszínű, hiszen az olvasók néha nemcsak könyveket keresnek nála, hanem jó szót, megértő beszélgetőtársat is.

Ezért fontos, hogy személyisége ennek az „emberi” feladatnak éppen úgy megfeleljen, mint a szakmai elvárásoknak.

Voloncs László, az Abaúj-Hegyközi Többcélú Kistérségi Társulás munkaszervezet-vezetője

Már az is „sikertörténetnek” könyvelhető el, hogy a Társuláshoz tartozó 24 település közül 21 községben működik könyvtári-információs pont. A hiányzó három a két város – Abaújszántó és Gönc, – valamint Hidasnémeti, melyeknek a könyvtárai szerepelnek a nyilvános könyvtárak jegyzékén. A 21 szerződő fél mindegyike jelentős segítséget kap a könyvtári ellátás biztosításához.

Mit jelentett ez 2006-ban?

Minden település közel 1,300 000 Ft támogatásban részesült, amit szolgáltató helyiségek kialakítására, könyvtári bútorok vásárlására, számítógépek beszerzésére és Internet-hozzáférés biztosítására fordítottak a községek, de sor került egyéb, a szolgáltatások bővítését célzó technikai eszközök, pl. fénymásoló berendezések beszerzésére is.

Dokumentumvásárlásról nem tett említést...

2007-ben a települések úgy döntöttek, hogy az alapfeltételek megeremtése után a rendelkezésre álló pénzügyi keretből mintegy 400.000 Ft-ért könyveket vásárolnak. 150.000 Ft-ot fordítanak szolgáltatások megrendelésére a Megyei Könyvtártól, de jut a támogatásból a fenntartási költségekre, és a könyvtári információs pontokban szolgálatot teljesítő könyvtárosok bérére is.

Mindez összességében valóban biztató. De talán tudna néhány olyan példát is említeni, ahol az ellátás már eddig is szembetűnő eredményekkel büszkélkedhet...

Több ilyen pozitív példám is van. Mindenekelőtt Regécet említeném, ahol a hét minden napján, hétvégeken és a nyári időszakban is rendelkezésre áll az információs pont a szolgáltatásaival. Fonyban a volt teleházat összevonták a könyvtári szolgáltató hellyel. A régi dokumentumállományt rendbehozták, friss sajtótermékekkel, hetilapokkal bővítették a kínálatot. De jól működik az információs pont Vilmányban is, vagy Boldogkőváralján.

Az elmondottak legfontosabb eleme a hathatós támogatás, és a belőle megvalósítható könyvtári ellátás. Mindezekhez azonban szükséges a közös akarat is, az összefogás. Ön ezt hogy látja?

A Többcélú Kistérségi Társulás az együttműködésre is jó példát szolgált. Ahhoz, hogy a könyvtári ellátás jól működjön, sokak összefogására van szükség a települések vezetőitől, a polgármesterektől kezdve a lakosságig. Utóbbiak örülnek a lehetőségeknek abból a szempontból is, hogy az információs pontok olyan helyek, amelyeket bárki felkereshet, ahol mindenki segítséget kaphat, sőt lehetőség van a közösségi élet újraindítására is. S ha már az együttműködést említettem, mindebben a Megyei Könyvtár is fontos szerepet vállalt magára.

Konkrétan mit jelent ez?

A hálózat létrehozásában a kezdeti információtól a tényleges gyakorlati lépésekig mindenben segített a Megyei Könyvtár. A rendszer szakmai kimunkálásában, a tanácsüléseken elhangzott tájékoztatókban, az érdekeltek számára rendezett konzultációs összejövetelekben, az adminisztrációs teendők szakszerű lebonyolításában – egyszóval mindenben fellelhető a Megyei Könyvtár szakszerű segítése. Talán nem túlzás azt mondani, hogy nélkülük mindezt nem tudtuk volna megvalósítani. Az meg külön szerencse, hogy az elképzelések találkoztak a helyi akarral.

Úgy tudjuk, hogy az e-közigazgatás megvalósítására, elektronikus kistérségi hálózat kiépítésére jelentős pályázati forráshoz jutottak a közelmúltban. Lesz-e ennek pozitív konzekvenciája a kistérségi könyvtári ellátásban?

Bizonyára, hisz ha a hálózat kiépül, megvalósulhat a csatlakozás a Megyei Könyvtár Corvina rendszeréhez, ami lehetőségeinket még szélesebbre tárja.

Varga Gyula ÁMK igazgató, Vámosújfalú

„Az a véleményem, hogy a könyvtári szolgáltatásokat mindenki számára hozzáférhetővé kell tenni, aki igényli. Ez alól nem lehetnek kivételek a legkisebb falvak lakói sem. Ezért tartjuk mi is nyitva a könyvtárunkat heti 5 alkalommal. Az meg végképpen nem közömbös a számunkra, hogy milyen minőségű szolgáltatásokat tud nyújtani a könyvtárunk és milyen széles körben.

Úgy gondolom, hogy a kistérségi Könyvtár-ellátási Szolgáltató Rendszer új lehetőségeket kínál a fejlesztésekhez.

Egész sor pozitív változásról számolhatok be a mi községünkben is. Megújult például a könyvtárunk gépparkja, audiovizuális részleget hoztunk létre. Tetszetősebb, barátságos-

sabb lett a könyvtár az újonnan beszerzett bútorokkal. A támogatásból könyvvásárlásra is futotta.

A megfelelő könyvállományt is felfrissítettük, a sárospataki Zrínyi Ilona Városi Könyvtár, mint szolgáltató könyvtár segítségével állományrevíziót hajtottunk végre. A mozgókönyvtári ellátásból pedig sok új könyv érkezik hozzánk. Egyszóval úgy érzem, rendbe tettük a könyvtárat az itteniek hasznára és örömére. A könyvtárunk látogatói elsősorban a fiatalok, általános és középiskolások, főiskolások. De szívesen jönnek az idősebbek is, például a nyugdíjas klubunk tagjai.

Őszintén be kell vallanom, hogy mindez csak községi pénzből nehezen ment volna...”

A helyszínen készült fényképek megtekinthetők a weblapunkon.

Gregó Lajos polgármester, Galvács

Polgármester úr korábban falugondnokként is részt vett a község könyvtári ellátásában, hiszen a helybeliek sokféle kérése között olykor könyvtári igények is szerepeltek...

Valóban megesett, hogy Szendrőből, Edelényből vagy Barcikáról hoztam olvasnivalót az itteniek kérésére. A galvácsi könyvtár hosszú évek óta nem működik igazán, a benne lévő könyvek elavultak, nem csoda, ha nem igen volt érdeklődés irántuk. Másrészt, mivel nem jutott pénz újak vásárlására, ha valaki tényleg olvasni akart, kénytelenek voltunk más, nagyobb könyvtárakhoz fordulni. Mivel magam is „olvasó” ember vagyok, személy szerint is mindig nagyon örültem, ha a kérések között könyvtári jellegű is szerepelt.

Úgy tűnik, most a mozgókönyvtárral jobbra fordult a könyvtári ellátás sorsa az Önök falujában is.

A mozgókönyvtárat már megelőzte a híre. Mindannyian nagyon vártuk. Őszintén megmondom, az olvasnivaló kedvéért is, meg

azért is, mert eseményt jelent a falu életében, és persze új lehetőségeket is, ami egy kistelepülésen igen fontos.

A galvácsiak szeretik a falujukat, vágnak a közösségi életre, a nyitásra a világ felé. 1999-ben megalakult a Galvács öröksége elnevezésű Kulturális Egyesület Hornyák Gyula, a Miskolci Egyetem Könyvtár, Levéltár, Múzeum könyvtárosa elnökletével. Ezt azért is említtem, mert az Egyesület révén nemcsak a helybeli kulturális élet lendült fel, de jó néhány könyvet is kaptunk. A mozgókönyvtár a rendszerességével, sokféle lehetőségével mindenképpen előbbre lépést jelent.

További tervek?

Minden a pályázati tevékenységünk sikerétől, illetve a támogatásoktól függ. Jó lenne olyan ellátóhelyet kialakítani, ahol összejöhetnek az emberek, van Internet-hozzáférés és sorra kerülhetnek különböző kulturális rendezvények is. Ez azért is fontos, mert Galvácson iskola sem működik. Természetesen mi is készek vagyunk megtenni mindezért a tőlünk telhetőt. Segítőink is vannak, itt vannak például a szendrői könyvtárosok. Rájuk mindenben számíthatunk. És ha úgy adódik, szívesen vesszük igénybe a Megyei Könyvtár segítségét is...

Bánfalvi Lászlóné könyvtárigazgató, Ózd

Ózd kistérség Többcélú Társulása mozgókönyvtári feladatellátásáról

Az 5/2005. (I.19.) Kormányrendeletben foglaltak alapján elnyert támogatás lehetővé tette a KSZR létrehozását az Ózdi kistérségben.

A szolgáltató szerepét az ózdi Városi Könyvtár vállalta a Társulással kötött megállapodás alapján. 2005-ben 14 településen épült ki, illetve erősödött meg a könyvtári ellátás. 2006-ban újabb 7 településsel egészült ki az ellátottak köre.

A támogatásnak köszönhetően így az Ózdi kistérségben 21 község lakói részesülnek könyvtári ellátásban, amit hosszú idő óta kénytelenek voltak nélkülözni, vagy csak a minimum szinten állt a rendelkezésükre.

Megújult, kibővült dokumentumállomány, a helybeliek igényeinek megfelelő rendezvények, otthonosabbá váló szolgáltatóhelyek, információs pontok jelzik a kedvező folyamatok beindítását. Az is a szolgáltatás minőségét javítja, hogy az ellátásban részt vevő munkatársak szakmai továbbképzésben is részesülnek.

Az ózdi Városi Könyvtár folyamatos kapcsolatot tart fenn az önkormányzatokkal, ahol szükséges, tevőlegesen is szakmai segítséget nyújt, besegít az állományrendezésbe, állományellenőrzésbe, vagy a letétek szakszerű elhelyezésébe, máskor az olvasószolgálati feladatok megoldásába.

A szembetűnő fejlődésre számos példát hozhatunk a kistérségből. Így Sajóvelezden – a helyi önkormányzat közreműködésével – esztétikus, szép könyvtár várja az olvasókat. De említhetjük Borsodbótát, Kissikátort, vagy Nekézsenyt is. Utóbbiban könyvtári közösségi helyszín jött létre a Közkincs pályázat segítségével.

Eddig 10 szolgáltatóhely részesült számítástechnikai eszközökben, amelyek lehetővé teszik az Internet-csatlakozást.

2006-ban egy-egy településre átlagosan 200 új dokumentum jutott mintegy 400-400 ezer Ft értékben. Közkedvelt, és a tanulást, oktatást segítő folyóiratokra fizettek elő, átlagban 16 db periodikára ellátóhelyenként.

Több községben új könyvtári bútorokkal gyarapodtak, esztétikusabb lett a könyvtári környezet. Az olvasnivalón kívül rendezvényekkel is vonzották a látogatókat, fiatalokat és időseket.

A tennivalóknak azonban még messze nem értünk a végére. További erőfeszítéseket kíván pl. a könyvtári munkát végzők betanítása, a számítógépes alapismeretek elsajátíttatása;

vagy az Internet-hozzáférés szélesebb körű biztosítása, stb.

Mégis – ha mérlegre tesszük mindazt, ami az elmúlt 2 évben „könyvtárugyben” történt az Ózdi kistérségben –, örömmel állapíthatjuk meg: az újrakezdés, gyarapodás, bővülés, fejlődés a jellemző. Ami külön öröm, az az ellátóhelyek növekvő látogatottsága.

A helyszínen készült fényképek megtekinthetők a weblapunkon.

Köteles László polgármester, Komlóska

A többcélú kistérségi társulás keretében a könyvtári projekthez Komlóska is csatlakozott. A tapasztalatokról Köteles László polgármestert kérdeztük.

Nagyra értékeljük a számunkra biztosított támogatásokat. Ez különösen igaz, ha felidézük a rendszerváltás utáni évekből községi könyvtárunk hányatott sorsát.

Bár nálunk lényegében már 2004-ben fordulat következett be, amikor létrejött Komlósán az ÁMK, most azonban még biztosabbnak látjuk a könyvtári ellátás helyzetét, hiszen a támogatás révén sok olyan fejlesztés valósulhat meg, amit saját erőből nem tudna finanszírozni az önkormányzat. Elsősorban az informatikai fejlesztésekre, és a könyvtári szolgáltatások bővítésére gondolok, de a szakmai segítségnyújtásra is, amit a sárospataki Zrínyi Ilona Városi Könyvtártól, mint a kistérség szolgáltató központjától kapunk, és kapnak a többi fogadó könyvtárak is.

Bár viszonylag rövid működési tapasztalatok állnak rendelkezésre, Polgármester úr láthatólag kedvezően ítéli meg a könyvtári szolgáltató rendszer létrehozását. Említene néhány konkrétumot is, ami alapján a pozitív véleményét megalkotta?

Valóban, már eddig is jók a tapasztalataink. Elsősorban azt említeném meg, hogy bizto-

sabb pénzügyi alapokra került falunkban a könyvtár. Igen örülnék neki, ha például az óvoda, az iskola működtetéséhez is hasonló támogatást kapnánk.

Feltétlenül említést érdemel, hogy létrejött a könyvtárunkban a Helytörténeti részleg, amely szép anyaggal büszkélkedhet, településtörténeti dokumentumokkal, görög katolikus egyházi anyaggal, cikkgyűjteménnyel, szakdolgozat-gyűjteménnyel, stb.

Sokat lendített a könyvtár ügyén a pataki Városi Könyvtártól kapott szakmai segítség, amire a jövőben is számíthatunk.

Összességében elmondhatom: a könyvtár működésében bekövetkezett pozitív fordulat jelentősen megnöveli az itt élők kulturálódási esélyeit.

Szolykáné Rácz Margit könyvtáros, Szalaszend

Hogy mit jelent számomra a kistérségi könyvtári ellátás?

Mindenekelőtt értékes szakmai segítséget az encsi szolgáltató könyvtártól. Letéti állományt, például 2006-ban 140.000 Ft értékű, a helybeli olvasók igényeinek megfelelő új könyvet. Egyébként a jobb dokumentum-ellátáshoz a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár letétje is hozzájárult.

Úgy gondolom, hogy mindez az önkormányzatunknak is nagy segítség, mert a szűkös helyi forrásokból a beszerzések nem, vagy csak jóval szerényebben valósulhattak volna meg. Nálunk már az intézményösszevonás – a közös iskolai és községi könyvtár – is jól vizsgázott. A kettős funkciónak köszönhető például, hogy az iskolai pályázat eredményeképpen felújításra került a könyvtár is.

Reméljük, hogy a kistérségi könyvtári ellátás pozitív hatására az 1100 lélekszámú településünkön a ma körülbelül 200 fős olvasótábor létszáma megnövekszik a jövőben.

Árnyasi Gáborné könyvtáros, Vizsoly

Sokat várunk a kistérségi könyvtári ellátástól, hiszen Vizsolyban szép számmal igénylik – igényelnék a korszerűbb szolgáltatásokat. Elsősorban az Internet-hozzáférés, illetve az egyéb, technikai fejlesztésekhez kötődő szolgáltatások iránt nőtt meg az érdeklődés.

Az olvasók között, mint a könyvtárak többségében, nálunk is a fiatalok vannak túlsúlyban. Keresik a kötelező olvasmányokat, a középiszolások és főiskolások pedig a tanulmányi munkájukhoz szükséges különböző, egyéb forrásmunkákat.

Vizsolyban a könyvtárnak hagyományosan jó a kapcsolata a helybeli oktatási intézménnyel: a diákok számára könyvtárbemutató órákat szervezünk, és igyekszünk kielégíteni – pl. a könyvtárközi kölcsönzéssel – a pedagógusok szakirodalmi igényeit is.

Jó lenne, ha mielőbb sorra kerülhetnének a szükséges fejlesztések, ha növekedne a kistérségi könyvtárban az olvasók rendelkezésére álló könyvek kínálata.

A kistérségi könyvtári projektet olyan lehetőségnek látom, ami végre kiutat jelenthet a forráshiányos kistelepülések ellehetetlenülő könyvtárai számára.

A helyszínen készült fényképek megtekinthetők a weblapunkon.

Gulyás Tímea könyvtáros, Boldogkőváralja

Boldogkőváralja 1000 fős kistelepülés festői szépségű környezettel és csodálatosan szép várral. Nyári időszakban sok látogatót vonz, de az ősz beköszöntével, a korai sötétedés miatt kihalt az utca, a falu. Ám van nekünk egy felújított Faluházunk, aminek a felső emeletén helyet kapott a könyvtárszoba. Tavaly október óta működik. Berendezését a Közkincs pályázaton nyert összegből tudtuk biztosítani (2 db számítógép + nyomtató,

számítógépasztalok, íróasztal, székek, könyvespolcok). A polcokra a Megyei Könyvtár jóvoltából szép számban kerültek könyvek, szótárak, enciklopédiák, dvd filmek, sőt hagyatékból is ajándékoztak nekünk 212 db dokumentumot. A gyerekek birtokba vették, és előszeretettel használják az ugyancsak ajándékba kapott gyermekkönyvtári bútorokat is. Mindezért szeretnék még egyszer köszönetet mondani a miskolci II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtárnak.

Mint említettem, október óta tartunk nyitva: hétfőtől csütörtökig, 15 és 18 óra között.

Ez az idő a legalkalmasabb, mivel a gyerekek iskolai elfoglaltsága ekkorra befejeződik, de a felnőtt olvasóknak is a délutáni időpont a megfelelő. 52 beiratkozott olvasóm van, közülük 15 felnőtt, a többiek iskoláskorúak. Vannak látogatók, akik csak újságot szeretnének olvasni, mások a számítógéppel ismerkednek, de olyanok is akadnak, akik csak éppen beszélgetni szeretnének, számuk pedig egyre nő.

A gyerekek rendszeresen jönnek, mondhatom, minden nap. Kötelező olvasmányt keresnek, kiselőadáshoz, dolgozatíráshoz anyagot gyűjtenek. Szeretik a verseket, ezért tartottunk már felolvasást a kedvenc versekből. Az elolvasott könyvekről beszélgetni szoktunk: mit tudtál meg belőle? Melyik volt a legjobb része? Mit változtatnál meg benne?

Néhány kis olvasó még „gyarapítja” is az állományunkat, kedvenc könyvét a könyvtárnak ajándékozza.

A gyerekek nagyon élvezik mindezt, szeretnek játszani, előadni egy-egy rövid történetet. Híres embereket írunk össze, költőket, írókat... egyszóval én úgy gondolom, ez a hely most több mint 10 éves mulasztást pótol. Most már csak a megkezdett utat kell egyengetni – hisz igény van rá -, hogy a könyvtári ellátás gördülékenyen menjen tovább.

A helyszínen készült fényképek megtekinthetők a weblapunkon.

Hírek – információk - közlemények

Tallózás

**„... a statisztikai adatok nem pusztá számok”
A Megyei Könyvtár új munkanaplója**

Az elmúlt évben új statisztikai adatlapot állított össze a Könyvtári Intézet, melynek mintapéldányával 2006 elején találkozhattunk először. Ezt az adatlapot kaptuk meg most, amikor a 2006. évi tevékenységünkről kell a jelentést nyomtatott, vagy elektronikus formában teljesíteni. Az új adatlap jóval részletesebb az előzőnél, ezért indokoltnak láttuk az adatgyűjtéshez és az adatok rögzítéséhez szükséges segédletnek, a munkanaplónak módosítását is. 2006 elején megtörtént, és a Megyei Könyvtár, valamint néhány más, megyénkbeli könyvtár már használhatta is az elmúlt év során. A munkanaplóban napi bontásban lehet feljegyezni a könyvtár forgalmára, használatára vonatkozó adatokat. A statisztikai adatlaphoz igazodva külön vezethető a könyvtárhasználatok száma a felnőtt és a 14 éven aluliak körében, elkülöníthetők a személyes és a távhasználatok egyes típusai, és feljegyezhető a kikölcsönzött, a helyben kölcsönzött és a helyben használt dokumentumok száma. A munkanapló jól használható segédeszköz minden könyvtártípus számára. A havi, negyedéves, féléves és éves összesítő sorok nagymértékben megkönnyítik a statisztikai adatszolgáltatást, a féléves és éves beszámoló elkészítését. Az év során figyelemmel kísérve az adatokat, folyamatosan tájékozódhatunk könyvtárunk működéséről, hatékonyságáról, kihasználtságáról, tulajdonképpen saját munkánkról. Hasznos lehet, ha elemezzük az adatokat, összehasonlítjuk más, hasonló körülmények között, hasonló adottságokkal rendelkező könyvtárral. A tények ismeretében megtehetjük azokat az esetleg szükséges lépéseket, melyek pozitív irányú elmozdulást jelenthetnek könyvtárunk életében. Jó lenne, ha egyre többen felismernénk, hogy ezek a statisztikai adatok nem pusztá

számok, mögöttük érték, a könyvtárosok munkájának értéke húzódik. Legyen a munkanapló a szó szoros értelmében munkaeszközünk, melyet nemcsak az adatok rögzítésére, hanem folyamatos elemzésére is használunk!

Ehhez kíván segítséget nyújtani a módosított napló, melyet a Megyei Könyvtár szívesen bocsát minden érdeklődő rendelkezésére.

A Megyei Könyvtár első félévi rendezvény terve

Gazdag program-kínálattal várja látogatóit 2007-ben is a Megyei Könyvtár.

Az első félév eseményei közül kiemelkedik az Ónodi Országgyűlés 300. évfordulójának megünneplése, amelynek alkalmából országos történelmi – műveltségi vetélkedőt hirdet a Megyei Könyvtár általános iskolai tanulóknak.

Márciusban kerül sorra az Internet Fiesta – egyebek közt – műveltségi játékkal, ingyen internetezéssel, a kormányzati portál bemutatásával; megismerkedhetnek az érdeklődők a Messenger-szolgáltatással, a nava.hu digitális archívummal, és küldhetnek üzeneteket, üdvözlőket is barátaiknak, szeretteiknek.

Folytatódik a nagy érdeklődés által kísért használó-képzés, az Internet-suli. Lesz NagyNet találkozók, és a résztvevők számára Klub is alakul a könyvtárban.

Újtára indul az Ismeretlen ismerősök c. kiállítás-sorozat, amelyben egy-egy - miskolci, vagy a megyéből származó - hírességet mutat be a könyvtár az állományában fellelhető anyagok segítségével. A következő hónapokban például a miskolci születésű Fekete Sándorral, a sajaszentpéteri Pécsi Sándorral, a nyékládházi Dargai Attila rajzfilmrendezővel, a putnoki származású Karsai Elek történésszel és másokkal ismerkedhetnek a látogatók, de bemutatják Szemere Bertalant is, aki 195 évvel ezelőtt született Vattán.

Június első napjaiban kerül sor az Ünnepi Könyvhét rendezvényeire közönségtalálkozókkal, könyvbemutatókkal.

A megújult Megyei Könyvtár ünnepélyes átadása a tervek szerint augusztus 16-án lesz.

A részletekről folyamatosan tájékozódhatnak a Megyei Könyvtár honlapján!

Kitüntetések

Dr. Hiller István oktatási és kulturális miniszter és dr. Schneider Márta szakállamtitkár **Bibliotéka Emlékérem-díjat** adományozott a Magyar Kultúra Napja alkalmából:

Bánfalvi Lászlónénak,

az ózdi Városi Könyvtár igazgatójának a modellértékű kistérségi könyvtári ellátás megszervezéséért,

Szilágyi Sándorné Zsigó Juditnak,

a miskolci II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár igazgató-helyettesének Borsod-Abaúj-Zemplén megye könyvtárügyének koordinálásáért, a települési könyvtárak korszerűsítéséért végzett munkájáért.

A Borsod–Abaúj–Zemplén Megyei Közgyűlés Elnöke nevében - a Magyar Kultúra Napja alkalmából - Elismerő Oklevelet vehetett át a Megyei Közgyűlés alelnökétől, Koncz Ferencről:

Szőghy István Tamásné,

a miskolci II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár kölcsönzési csoport vezetője Borsod-Abaúj-Zemplén megye kulturális értékeinek gyarapításában, megőrzésében és közvetítésében végzett kiemelkedő munkájáért.

A Honismereti Szövetség Honismereti Munkáért Emlékplakettet adományozott:

dr. Székelyné Forintos Juditnak,

a miskolci II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár Helyismereti részleg vezetőjének.

A kiemelkedő honismereti munka elismeréséért járó kitüntetést Szekszárdon, a 2006. július 3-7. között megrendezett XXXIV. Honismereti Akadémián adták át.

Tudnivalók

A muzeális intézmények díjmentes látogatását biztosító kártyáról

Az oktatási és kulturális miniszter döntése alapján a jelenleg használatban lévő kártyák érvényességi idejét 2007. december 31-ig meghosszabbították (részletesen ld. a Kulturális Közlöny 2007/2. számában).

Egyéb, a kedvezménnyel, illetve a kártyával kapcsolatos tudnivalók:

- <http://www.kozlonykiado.hu/kozlonyok/18/PDF/2007/2.pdf>
- kulturális közlöny, 2002. 23. sz. 1243 p.
- Információ: hangodi@oszk.hu

A dokumentumvásárlási hozzájárulásról

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium a 157/2000. (IX.13.) Korm. Rend. 1.§-ának (4) bekezdése alapján a 2007.évi dokumentumvásárlási hozzájárulás összege, 10.000 Ft (ld. a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló 2006. évi CXXVII. tv. 57.§ (3) bekezdése).

A személyi jövedelemadóról szóló többször módosított 1995. évi CXVII. törvény szerint a dokumentumvásárlási hozzájárulás 2007-ben is adómentes és járulégmentes.

A lebonyolító 2007-ben is a Könyvtárellátó Közhasznú Társaság.

A kedvezményrel kapcsolatos részletes információ: az OKM (www.okm.gov.hu), valamint a KELLÓ honlapján (www.kello.hu) elérhető.

Az ODR-ből kérő könyvtárak számára a visszaküldés postaköltségéről

Az útmutatót a Könyvtári Intézet a minisztérium megbízásából, az ODR munkabizottság egyetértésével adta közre.

Változás

2007-től a könyvtárközi dokumentum-szolgáltatást eredeti formátumban igénybe vevő, ún. kérő könyvtár viseli a dokumentum visszaküldésének postaköltségét.

Mire figyeljen a kérő könyvtár?

Elsősorban az illetékes megyei könyvtárból teljesítse a könyvtárközi dokumentum-szolgáltatás iránti igényeket. A megyei könyvtárral történő kapcsolattartás gyakorlatának megfelelően törekedjen a visszaküldés postai költségének csökkentésére.

A postaköltség a kérő könyvtárat terheli, amelyet az

1. saját költségvetéséből fedez, vagy
2. megtérített az igénylő könyvtárhasználóval.

1. A postaköltség viselése saját költségvetésből:

- *a fenntartó döntése alapján*, az általa biztosított költségvetési keret terhére (tekintettel pl. arra, hogy a településen sok a munkanélküli),
- *a többcélú kistérségi társulás keretében* megrendelt mozgókönyvtári szolgáltatás magában foglalja a könyvtárközi dokumentumszolgáltatás során a visszaküldést és annak postaköltségét is, ezt a *megállapodásban* rögzíteni kell,

- *a KSZR keretében* megrendelt könyvtári szolgáltatás magában foglalja a könyvtárközi dokumentumszolgáltatás során a visszaküldést és annak postaköltségét is, ezt a *megállapodásban* rögzíteni kell.

2. A postaköltség megtérítése az igénylő könyvtárhasználóval:

A dokumentum könyvtárközi kölcsönzésének **kérésekor tájékoztatni kell** az olvasót a könyvtárközi dokumentumszolgáltatás lehetséges formáiról (eredetiben, másolatban, vagy elektronikusan), valamint az ezekkel együtt járó lehetőségekről és költségekről is:

- *Az eredeti formátumban* történő kérés esetén
 - **ingyenes:**
 - a dokumentum küldése,
 - a küldés postaköltsége,
 - **meg kell téríteni** a visszaküldés postaköltségét.
- *A másolatban* kért dokumentum költsége továbbra is az eddigi, azaz a küldő könyvtár által meghatározott másolati költség és a postai küldés díja.
- *Az elektronikus formában* kért dokumentum esetén költség nincs, ha a könyvtárhasználó a megérkezett dokumentumot csak a kérő könyvtár helyiségeiben tekinti meg a számítógépen (nem nyomtatja ki és nem menti le).

A postaköltség megtérítése

A postaköltség számítása során a könyvtár úgy határozhatja meg a fizetendő díjat, hogy az fedezze a visszaküldés költségét, ugyanakkor haszon elemet nem tartalmazhat a könyvtár javára!

Tájékoztatni kell az olvasót a postaköltség **megtérítésének módjáról**, amely a kérő könyvtárban a könyvtárhasználati szabályzat rendelkezése szerint a következő lehet:

Egyik megoldás:

A postaköltséget a könyvtárhasználó fizeti meg akkor, amikor a kért dokumentum megérkezett a kérő könyvtárba és a könyvtárhasználó az értesítést követően elmegy a dokumentumért. Ez nem szolgáltatási díj, hanem a postai költség részleges térítése. Módját a könyvtár használati szabályzatában rögzíteni kell.

A postaköltség mértékének meghatározásához szükséges az aktuális postai díjtáblázat, továbbá a küldő könyvtár kikötése a dokumentum kezelésére vonatkozóan (pl. sürgősségi küldemény, ajánlott küldemény, stb.)

A postai díjszabás alapján a könyvtárközi dokumentum-szolgáltatást végző könyvtáros állapítja meg a befizetendő postaköltség összegét. (Alkalmazhat mérleget a súly meghatározására.)

A postaköltség abban az esetben a legkisebb, ha a könyvtárak élnek a „nyomtatványként” való küldés lehetőségével minden olyan esetben, amikor erre a dokumentum súlya lehetővé teszi, továbbá általában nem alkalmazzák az „ajánlott küldemény” különleges jelzést, csupán a ritka, nagyon értékes küldemények esetében.

A könyvtár **térítményként** bevételezi az összeget, Áfa tartalom nem keletkezik. A beszédett **térítmény beüthető a pénztárgépbe**, bevételi pénztárbizonylatot csak ott kell használni, ahol ilyet nem alkalmaznak. A dokumentum átvételekor történő fizetés gyakorlata a szternizást kiküszöböli.

A könyvtár esetleges vesztesége akkor mérhető fel, ha az olvasó nem megfontoltan kérte a dokumentumot, és nem jelentkezik a könyvtárban annak megérkezésekor. Ez azonban az egyszerűbb és olcsóbb szolgáltatás érdekében vállalható.

Másik megoldás:

A könyvtárhasználó a könyvtárközi kölcsönzés során kért dokumentum átvételekor általánosan díjat fizet, amelyet a postai díjszabás ismeretében határoz meg a könyvtár fenntartója a könyvtár használati szabályzatában. Az általánosan díj magába foglalja a küldés díját, továbbá az ajánlott küldeményi díjat, a küldő könyvtár által a dokumentum kezelésére vonatkozó kikötéseinek költségeit. Ez az adózás szempontjából szolgáltatási díjnak minősül és Áfát is kell fizetni utána, tehát az Áfát is hozzá kell számítani.

Mennyi általánosan díjas költségtérítést fizessen az olvasó?

Az aktuális postai díjszabás ismeretében kell meghatározni a dokumentum visszaküldésének díját (összeg/dokumentum), ehhez tartozhat még pl. az ajánlási díj, stb. továbbá az Áfa költsége. Ennek az összegnek évről évre célszerű lépést tartania a postai díjszabás emelkedésével.

Mikor fizessen az olvasó?

Az olvasónak a könyvtárközi kölcsönzés kérés indításakor aláírásával igazolt, és a dokumentum beérkezésének határidejét is feltüntető kéréslapot kell leadnia, ezzel felelősséget vállal a dokumentum átvételéért.

Az olvasó akkor fizet, amikor a könyvtárközi kölcsönzésben kért kiadványt átveszi.

Ha a kiadvány nem érkezik meg a megadott határidőig, a könyvtár a megrendelést a partnerkönyvtárnál lemondja. Ha a könyv már úton van, a visszaküldés költsége a könyvtárat terheli.

A díjbeszedés **módja**

Az általánosan díjas költségtérítés beszédésének módja a könyvtárban történő egyéb bevételek befizetéséhez hasonlóan, a pénztárgépbe, illetve a számlatömbbe történik.

A befizetésről az olvasó nyugtát, illetve számlát kap.

A befolyt összeget mikor és hová kell a könyvtárnak könyvelnie?

Az olvasóktól befolyt postaköltség összegét a könyvtárnak folyamatosan, a befizetést követően kell könyvelnie.

Kistérségi/KSZR szolgáltató könyvtárak szerződéses kötelezettsége

A megrendelt szolgáltatásokat nyújtó könyvtár értelemszerűen a könyvtárközi dokumentum-szolgáltatást is nyújtja a könyvtári szolgáltató helyeken keresztül a nyilvános könyvtárat fenntartani nem képes települések lakosai számára. A megállapodás alapján a **mozgókönyvtári normatíva fedezi a falvakba kiküldött** dokumentumok visszajuttatásának költségét is.

Visszaküldési módok:

- Az eddigi gyakorlatnak megfelelően személyes szállítás, falugondnoki, vagy egyéb közreműködés,
- „Válaszküldemény” szerződés kötése a postával.

A visszaküldés módja a gyakorlatban nagyon eltérő lehet, ezért helyismeret birtokában a szolgáltató könyvtár tudja a legcélravezetőbb módszert kimunkálni. Fontos tényezők: mobil posta, az önkormányzat, esetleg ÁMK ügyintézési gyakorlata stb.

Az IHM-ITP-4/V, az IHM-ITP-5, valamint az SZT-IS-3/P és SZT-IS-3/B jelű pályázati beszámolókat határidejének módosításáról

A Gazdasági és Közlekedési Minisztérium értesíti az

- „eGeneráció - informatika a gyermekekért” című (IHM-ITP-4/V jelű), az
- „Az információs műveltség térnyeréséért” (közgyűjteményi, közművelődési dolgozó, pedagógus program, IHM-ITP-5 jelű) és
- „A közoktatásban dolgozó pedagógusok

számára otthoni számítógép használat, Internet hozzáférés támogatása és távoktatási csomag biztosítása” című (SZT-IS-3/P és SZT-IS-3/B jelű)

pályázatok nyerteseit, hogy az általuk szerződésben vállalt beszámoló elkészítésének határideje egységesen **2007. június 30-ra** módosul.

A tárca felhívja a nyertesek figyelmét, hogy a fenti póthatáridő elmulasztása esetén a minisztérium eláll a támogatási szerződéstől. Tájékoztatjuk az érintett pályázókat, hogy az ECDL-vizsgakötelezettség alól felmentést kizárólag azok kaphatnak, akik informatikai tanulmányaikat az alábbiak szerint igazolják:

- Azok, akik 2008. június 30-ig informatikai végzettséget szereznek és nyilatkozatban vállalják, a diploma mielőbbi bemutatását, beszámolójukhoz csatolják a felsőfokú intézmény tanegységeinek elvégzését igazoló index másolatát;
- Akik informatikai tantárgyaik elismerését kérik, csatolniuk kell beszámolójukhoz legalább két félév informatikai tárgyának indexmásolatát 2007. június 30-ig.

A támogatóhoz a közlemény közzétételének napjáig beérkezett vizsgahalasztási vagy –mentességi kérelmek egyedi elbírálásban nem részesülnek. Valamennyi pályázó 2007. június 30-ig jogosult, illetve köteles az ECDL-vizsga teljesítésére és igazolására, valamint az azt kiváltó végzettség vagy ismeretek igazolására.

Amennyiben az ECDL-vizsga eredményes letételét, vagy az azzal egyenértékű informatikai végzettséget, releváns ismereteket igazoló dokumentumot a támogatási szerződések kedvezményezettjei 2007. június 30-ig nem bocsátják a támogató rendelkezésére, úgy a támogatási szerződésben meghatározottak alapján a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium mint támogató eláll a támogatási szerződéstől.

További információ kérhető: Magyar Gazdaságfejlesztési Központ (MAG) Zrt. ügyfélszolgálatán. Tel. 1/461-3901

Munkarendről

*A szociális és munkaügyi miniszter 4/2006.
(IX. 28.) SZMM rendelete
a 2007. évi munkaszüneti napok körüli
munkarendről
(Magyar Közlöny 2006/118.szám)*

A Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény 125. §-ának (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján - figyelemmel a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény 71. §-ának (2) bekezdésére és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 2. §-ának (3) bekezdésére is - a naptár szerinti munkarendtől való eltéréssel járó – munkarend a következő:

a)	március 10., szombat	munkanap,
	március 16., péntek	pihenőnap,
b)	április 21., szombat	munkanap,
	április 30., hétfő	pihenőnap,
c)	október 20., szombat	munkanap,
	október 22., hétfő	pihenőnap,
d)	október 27., szombat	munkanap,
	november 2., péntek	pihenőnap,
e)	december 22., szombat	munkanap,
	december 24., hétfő	pihenőnap,
f)	december 29., szombat	munkanap,
	december 31., hétfő	pihenőnap.

A szervezett továbbképzési rendszerről

A kulturális szakemberek szervezett képzési rendszeréről, követelményeiről és a képzés finanszírozásáról szóló 1/2000. (I.14.) NKÖM rendelet szerint újabb hét éves képzési ciklusra kerül sor 2007 és 2013 között. A továbbképzési tervet 2007. április 25-ig kell az intézményeknek a minisztérium felé továbbítaniuk.

Akkreditált tanfolyami lehetőségek az **OSZK Könyvtári Intézet** (www.ki.oszk.hu) honlapján megtekinthető, valamint a tanfolyamokhoz kapcsolódó jelentkezési lap is letölthető.

A kultúra területén adományozható, javasolható kitüntetésekről és szakmai elismerésekről

Szinyei József díj

adományozható: azoknak a **könyvtárosoknak**, akik hosszabb időn át kiemelkedő teljesítményt nyújtottak, és tevékenységükkel, kezdeményezéseikkel szakterületük fejlődését segítik elő.

Széchenyi Ferenc díj

adományozható: azoknak a közgyűjteményi (**könyvtári**, levéltári, múzeumi) szakterületen dolgozó szakembereknek, akik magas színvonalú elméleti vagy gyakorlati tevékenységükkel, új módszerek kidolgozásával és azok alkalmazásával szolgálták szakmájukat.

Az **1999**-ben alapított díjakat évente, **augusztus 20**-án, hat-hat személy kaphatja meg. A kitüntetett adományozást igazoló okiratot és érmet kap.

A javaslatok felterjesztésének határideje: május 1.

Felterjesztés helye: Oktatási és Kulturális Minisztérium, Társadalmi és Civil Kapcsolatok Titkársága, kulturális kitüntetési referens címére (1055. Budapest, Szalay utca 10-14.)

A javaslatnak tartalmaznia kell - a kitüntetések adományozását szabályozó törvények, rendeletek, határozatok feltételeit figyelembe véve - a kitüntetésre javasolt személy adatait (név, születési adatok, anyja neve, lakáscíme, elérhetősége, e-mail, munkahelye, beosztása, foglalkozása, tudományos fokozata, korábbi állami kitüntetései, valamint díjaknál adóigazolási szám) és a szakmai indoklást is.

Felhívás**Konferencia**

A **Nemzeti Kulturális Alap** támogatásával a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Borsod megyei Szervezete, az Olvasószolgálati Szekció, és a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár **Középpontban a „használó”**: a könyvtári szolgáltatások fejlesztésének lehetőségei címmel országos konferenciát szervez.

A tanácskozást 2007. április 23-án, 13 órakor Dr. Csepeli György nyitja meg, várható befejezése 2007. április 24. 15 óra.

Tervezett témakörök:

- Minőségi szolgáltatások - szervezeti kultúra – használói igények
- Az internetes tartalomszolgáltatás megújulása, a könyvtárak együttműködése a tudástermelésben
- Digitális dokumentumok és a Creatív Commons
- A könyvtárak szerepe a digitális tudás átadásában, e-learning
- A használók aktív szerepe az új szolgáltatásokban
- Új technikák, új szolgáltatások, a Web2.0: blog, wiki, RSS, Wap stb.

Felkért előadók:

Dr. Csepeli György
közpolitikai igazgató
Gazdasági és Közlekedési Minisztérium

Dr. Skaliczki Judit
főosztályvezető-helyettes
Oktatási és Kulturális Minisztérium
Közgyűjteményi Főosztály
Könyvtári Osztály

Dr. Fodor Péter
főigazgató
Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár

Dr. Dippold Péter
tudományos igazgató
Országos Széchényi Könyvtár

Dr. Pintér Róbert
tudományos és stratégiai igazgató
Információs Társadalom és Trendkutató Központ

Molnár Szilárd

kutatási igazgató
Információs Társadalom és Trendkutató Központ

Kelényi Attila

ügyvezető igazgató
Kiskapu Könyvkiadó

Tóth Máté

könyvtáros, irodalomtörténész
Könyvtári Intézet
Kutatási és Szervezetfejlesztési Osztály

Iszály-György Barna

főiskolai adjunktus
Nyíregyházi Főiskola
Matematika és Informatika Intézet

Burmeister Erzsébet

főigazgató
Miskolci Egyetem
Könyvtár, Levéltár, Múzeum

Drótos László

főkönyvtáros
Országos Széchényi Könyvtár
Magyar Elektronikus Könyvtár Osztály

Perlaki Attila

ügyvivő szakértő, informatikus
Miskolci Egyetem
Könyvtár, Levéltár, Múzeum

Paraginé Tóth Edina

könyvtáros
Művelődési Ház és Könyvtár
Zákányszék

Helyszín:

Hotel Pannonia, Konferencia terem
3525 Miskolc, Kossuth u. 6.

Jelentkezési határidő: 2007. április 13.

Jelentkezési lap letölthető a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár honlapjáról www.rfmlib.hu.

Jelentkezés:

II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár
Gulyás Lászlóné
3501 Miskolc, Pf.: 176
Fax: 06-46-340-448
E-mail: mkeborsod@rfmlib.hu

Részvételi díj: 1. 000,- Ft/fő/nap.

Az NKA támogatásával, a résztvevők számára igény szerint külön térítés nélkül szállást biztosítunk.

Bővebb információ:

Gulyás Lászlóné (Területi- és módszertani csoport)
Telefon: 06-46-412-011/136 mell.
Titkárság: 06-46-503-123

Kérjük, hogy a részvételi díjat a jelentkezési határidőig a következő számlaszámra szíveskedjenek átutalni.

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete
Borsod megyei Szervezete.
OTP számlaszáma: 11734004-20379720

**A közlemény rovatba kérjük beírni:
Konferencia.**

ECDL tanfolyam

A II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár a KAURI Prímó Grácia Kft. közreműködésével - a külön kialakított oktató helyiségben nagy tapasztalattal és oktatói múlttal rendelkező gyakorlati oktatók vezetésével - 120 órás ECDL Start vizsgára felkészítő tanfolyamot indít. (Modulok: Windows operációs rendszer, Winword szövegszerkesztés, Power Point grafikai modul, Internet és levelezés.)

A tanfolyam helyszíne:
II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár
3530 Miskolc, Görgey A. u. 11.
Hetente 2-3 alkalommal.
A képzés költsége: 55.000,- Ft.

Jelentkezni lehet a Megyei Könyvtár Területi-ellátási és módszertani csoportjánál 46/503-120-as számon 136-os melléken.

***Országos általános iskolai
történelmi - műveltségi vetélkedő***

A miskolci II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár Gyermekkönyvtára és Ónod község Önkormányzata a Borsod-Abaúj-Zemplén

Megyei Pedagógiai Szakmai és Szakszolgálati Intézet szakmai támogatásával az *ónodi országgyűlés 300. évfordulója* alkalmából országos történelmi - műveltségi vetélkedőt hirdet EB URA FAKÓ! címmel.

A játék megszervezésével méltó módon szeretnénk megemlékezni a Rákóczi szabadságharcról, annak történelmi jelentőségéről, és az ónodi eseményekről.

Célunk, hogy a pályázó tanulók ismerjék meg II. Rákóczi Ferenc életének főbb eseményeit, és komplex képet kapjanak a korszakról.

A versenyre a magyarországi, és a határon túli magyar nyelvű általános iskolák hetedik és nyolcadik osztályos háromfős csapatait várjuk.

A három fordulóból álló vetélkedő első két fordulója írásbeli, a harmadik szóbeli és gyakorlati feladatokból áll.

A fordulók feladatai a hagyományos, és a modern információhordozók használatára épülő kérdéseket egyaránt tartalmaznak majd. Teret adunk a pályázók kreatív képességeinek kibontakoztatására is.

Az első forduló feladatlapja, valamint a felkészüléshez szükséges szakirodalom listája a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár honlapjáról /www.rfmlib.hu/ 2007. március 12- től letölthető.

Az első forduló megoldásának beküldési határideje: **2007. április 23.**

A további fordulók időpontjáról folyamatosan tájékoztatjuk az érdeklődőket.
Az egyes írásbeli fordulók után a megoldásokat is közzé tesszük.

A kitöltött feladatlapok eljuttatása egyben a versenyre történő jelentkezés is.

A megoldásokat

- személyesen,
- postai úton /3530 Miskolc, Görgey A. út. 11./ és
- e-mailben /gyermek@rfmlib.hu/ is elfogadjuk.

A műveltségi játék döntőjét az írásbeli fordulókban legjobb eredményt elért tíz csapat részvételével rendezzük meg **2007. június 1-2. között** az országgyűlés helyszínén, **Ónodon** a jubileumi programsorozat részeként.

Reméljük, a műveltségi vetélkedősorozat minden résztvevője számára sikerül tudatosítani az olvasás, és az ismeretszerzés fontosságát, valamint azt, hogy aki múltját nem ismeri, az jelenét és jövőjét sem értheti igazán.

Pályázat

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium „Könyvtári felzárkóztató pályázatot” hirdet **a községi és városi könyvtárak állománygyarapítási összegének támogatására.**

A 4/2004. (II. 20.) NKÖM rendelet alapján az éves költségvetési törvényben biztosított könyvtári érdekeltségnövelő támogatásból 10 %-ot azon önkormányzati könyvtárak fejlesztésére kell elkülöníteni, amelyeknél az egy lakosra jutó állománygyarapítási összeg elmarad az országos átlagtól.

Az országos átlag 2006-ban az előzetes statisztikai adatok szerint:

- községi könyvtárakban: 190 Ft/lakos
- városi könyvtárakban: 230 Ft/lakos

Pályázhatnak azok a nyilvános könyvtárak jegyzékében szereplő községi és városi önkormányzatok, amelyeknek

- könyvtárai 2006-ban a fenti átlagos összegeknél kevesebbet fordítottak állománygyarapításra,
- a költségvetésükben e célra tervezett összeget elköltötték,
- 2007. évi költségvetésükben a könyvtári állománygyarapításra tervezett összeg meghaladja az előző évit,
- a 2007. évi költségvetésben szereplő **állománygyarapítási kereten felül** vállalják saját forrás biztosítását.

Az önkormányzat által felajánlott saját forrás nem lehet több, mint a jóváhagyott 2007. évi költségvetésben szereplő állománygyarapítási összeg. Az elnyerhető minimális összeg: 10 ezer forint, a maximális összeg 800 ezer forint.

Az Országos Dokumentum-ellátási Rendszerben támogatásban részesülő könyvtárakat fenntartó önkormányzatok ebben a pályázatban nem vehetnek részt.

A pályázat postára adásának határideje: 2007. április 21.

További információ a megyei könyvtártól kérhető a 06/46-412-011-es telefonon.

A pályázati űrlap az OKM Ügyfélszolgálati Irodáján (1055 Budapest, Szalay utca 10-14.), valamint az OKM honlapjáról letölthető a <http://www.okm.gov.hu> címről.

Kiadja a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár
Felelős kiadó: Venyigéné Makrányi Margit igazgató
Készült 300 példányban
Rota eng. sz.: 3/2007.
Technikai munkatárs: Vajda Éva
Telefon: (46) 503-120
E-mail: rakoczi@rfmib.hu
www.rfmib.hu

